

מאז ימי קדם משתדלים בני-האדם לתת שם ודמות לכוחות המסתוריים השולטים בחייהם והמעוררים בהם מורא. עובדי-האלילים נתנו לאיתני הטבע חזות אלים זבחו להם זבחה, שיחדום במטעמים ותפילות. האדם המודרני מתקדם יותר. אבל בעומק לבו, שורר גם בו פחד סתום בפני הכוחות הגדולים המכריעים את גורלו לחיים ול-מחיה: התהליכים המדיניים המסובכים ה-מכתיבים מדינות ומרחבים שלמים.

לכן מעדיף האדם המודרני לזהות כוחות מסובכים אלה בדמויות של בני-אדם — מנהיגים שאח פניהם אפשר לצלם, שאפשר להעריצם או לשונאם, לחלות בהם תקוות מוגזמות ולבטוח בכוחם.

קלוב סגור. לכן, שום חיוני מודרני אינו פונה אל דמיון ההמונים בכל המדינות כמו ועידת-הפיסגה. האמונה הנאיבית, כי סכסוכי העמים אינם נובעים מהתנגשות של אינטרסים עמוקים, אלא מתוך אי-הבנות שאפשר לסלק בנקל על כוס ויסקי, מיט-רשת עמק בלב העמים. ומכיון שהפיסגה היא מועדון סגור, הפתוח רק לגדולי המ-דינאים, שאף כל מדינאי לקבל הזמנה.

השבוע עמדה ישראל כולה בסימן השאלה: האם יוזמן דויד בן-גוריון יחד עם גמאל עבד אל-נאצר לוועידת-הפיסגה, אם וכאשר תתקיים? היה ברור לכל כי נוכחותו של נשיא רע"ם בין גדולי העולם תוסיף לו פרטיגיה עצומה כרחבי אפריקה ואסיה, תעמיד אותו על דרגה אחת עם אנשים כמו דה-גול ואייזנהואר. רק נוכחותו של ביגני יכלה לתת לישראל פרטיגיה מקי-בילה, למנוע מפלה פסיכולוגית ממאירה. אולם הקלפים בידי ישראל היו חלשים. הפגנת חוסר-היוזמה וחוסר-האונים של ה-מדינות הישראליות, מול המהפכה העירא-קית והנחיתה האמריקאית בלבנון, לא הפכו אותה לגורם הזכאי לכרטיס-כניסה למועדון. רק נס — או מיפנה במשחק-הכוחות העו-למי — יכלו להביא את ההזמנה המיוחלת.

הממשלה

נפש בריאה בגוף חולה

קוראיה העתון חייכו לעצמם. לפנינו היתה מונחת פנינה של הומור שלא-בכונה. כתב פרשן הארץ: מר שמעון פרס ומר יעקוב צור נפגשו עם אישים צרפתיים בפאריס. פגישת זו מסמלת את ההתקרבות החדשה בין משרד-הבטחון ומשרד-החוץ הישראלי. פרשנות זו, ששמה את ההתקרבות בין שני משרדים ישראליים מעל לבעיות ההת-קרבות בין ישראל וצרפת, היתה במקומה. כי המלחמה בין פרס לבין גולדה נראתה ממאירה מלחמה בין שתי מדינות ריבוניות.

שוך שחור דיפלומטי. במלחמת-איתנים זו, צרפת היא הנקודה הרגישה ביותר. כי דעתו הטובה של שמעון פרסומת על עצמו מבוססת בעיקר על פעולתו בפא-ריס ערב מיבצע סיני. לכן לא ראה מעולם צורך להשתעבד בענינים אלה ליעקוב צור, השגריר הישראלי בפאריס.

גולדה קיבלה את הדבר כעלבון אישי, דר-שה להחזיר את פרס לעסקיו שלו. אולם מאחר שלא רצתה להפוך את הפרישה להת-נגשות אישית בינה לבין פרס, הנמוך ממנה בדרגה והעציר ממנה בגיל, התימרה גולדה להגן על כבודו של צור. בשם צור התנגדה לשוך השחור הדיפלומטי שטופח עלי-די פרס, ושמצא חן כה רב בעיני ביגני, הרגיש מאד לרומנטיקה של החדר האחורי.

שעת האפס במאבק המר הציעה בימים האחרונים. היה צורך לנסוע לצרפת, להת-ראות בפעם הראשונה עם שארל דה-גול, להעמיד את היחסים עם צרפת על בסיס חדש, אולי אף להשיג ברית צבאית רשמית. גולדה החליטה ליטול ענין זה לידיה.

נקמת הגוף. אולם לרוע מזלה, אין גולדה נהנית מחוסן גופני השדה לחוסן רוחה. אחרי מחלה קשה בכליות מיהרה לקום, התכוונה לנסוע לצרפת בשבוע הבא. נראה היה כי הפעם תוצח גולדה. פרס נאלץ לשתף את צור בפגישותיו בפאריס, משמרתן הרשמית היתה להכין את ביקורה של השרה הרו"ח הרשמית על הפגישות נמסר לממשלה עלידי צור — בעוד שבמקרים קודמים (בעיקר ערב מיבצע סיני) נעשה הדיחה עלידי פרס ושטח.

כשהכל היה מוכן, התקם גופה של גול-ה (חמשך בעמוד 8)

סיפור אקסקלוז'יבי של ססודנט אוניברסיטת

אני הייתי

מאת הנרי בוקר

הנרי בוקר הגיע השבוע לישראל דרך מעבר מנדלבאום, אחרי ששם מכיר רות לירושלים העתיקה. לפי התוכ-נית היה מטוסו צריך לנחות בעמאן, אולם בדיוק כאותו יום נחתו שם הצנחנים הבריטיים. הוא יליד אר"צו-תה-כרית, בן 22, הגיע ארצה כדי להשתתף במחנה העבודה הבינלאומי של ארגון הקוויקרס האמריקאי, הי-נערך באבן ספיר, שבחרי ירושלים.

למדתי משפטים ארוכים יותר, כמו: שעב ערבי האחד (עם ערבי אחד)!" המפגינים השתייכו לכל שכבות העם, אם כי בלשו ביניהם צעירים משכילים וסטרי-דנטים שלמדו יחד אתי. ואילו המנהיגים הגלויים של כל הפגנה כזו היו תמיד פליטים מלסטיניים.

★★★ התפללנו לשלום

אחר שנתיים לשהותי בכירות חל המיפנה. ההפגנות קיבלו אופי שונה. היה זה בעקבות נסיונו של הנשיא כמיל שמעון לשנות את החוקה בצורה שתאפשר לו להגיש בשנית מועמדותו לנשיאות. אנשי האופוזיציה איימו השכם והערב כי אם לא ישנה שמעון את עמדתו, יקפיצו את הארץ מן הכרוניקה לכותרות הראשיות. אולם קשה היה להתייחס ברצינות לאיומים. ואו, לפתע, נעשה הכל רציני מאד. אני זוכר היטב כיצד התחיל הדבר, באחד מערבי יום ראשון, בהיותי בפנימית הבנות, שם עברתי להזמין כמה בנות לתפילה ערב, הופיע איש השגרירות שלנו, מבוהל למראית

נתיים תמימות חיתי בלבנון. הס-פקתי לראות את הארץ הקסנה והיפה במצבים של רגיעה, של שיגרת יומיום, של להט הפגנות ושל סערת מלחמת או-רחים. הייתי נוכח גם בנקודת-השיא של מאורעות השנתיים הללו — נחיתת ה-מארינס, בני ארצי.

כאשר הגעתי לביירות, כסטודנט למדעי המזרח באוניברסיטה האמריקאית שם, לא סיקפה הארץ כותרות ראשיות לעתוני ה-עולם. אפילו העתונות המקומית הקדישה כותרותיה הראשיות לבעיות חוץ. כפי ש-למדתי במהרה, לא היה זה מכיון שהלבנון היתה מנותקת ממה שהתרחש בעולם הערבי סביבה. מדי פעם היתה ניתנת הוכחה שגם הלבנון היא ערב. מפגינים נסערים, שראשם נמלא משכרון הסיסמאות המנסרות כחלל האוויר במזרח תיכוני, היו גואים מדי פעם ברחובות העיר ומפחים את השלוחה המשג-שגת של כל ימות השנה. מפי המונים אלה למדתי את המשפט הערבי הראשון שלי: "יעיש גמאל (יחי גמאל)!" אלפי גיונות היו משמיעים את נהייתם אחר שליש מצרים. מאוחר יותר

ינהיית ב"ירות יוצא

עין. הוא הזהיר אותנו שלא לצאת לרחוב. "האופוזיציה הזהירה את הנשיא, שאם לא יחזור בו מהחלטתו מיד, הוא עלול לראות את ביירות מופגות." גילה איש השגרירות. שמועות כאלה כבר שמענו לפני שבועות אחדים, על כן החלטנו בכל זאת לצאת. הרחובות היו ריקים מאדם. ואם נראה צל בין הסמטאות, הוא חמק באפילה במהי-רות שהיא זרה לחלוטין לרוחם של המטיי-לים הלבנוניים. באויר הורגשה מתיחות של ערב שואה. התפללנו למען השלום. הלילה עבר בשקט, המרד התחיל למחרת.

★★★ מוות חשמונית

אנשים הרחוקים ממקומות המאו-רעות תמיד מעריכים אותם בהפרזה. כך קרה לגנבי המרד בלבנון. מעולם לא היה המצב בלבנון נואש: יומיום נשמעו אמנם כמה התפוצצויות בעיר, אך המור-דים השתמשו בחומרי-נפץ לדיג, אשר קול-ם חזק וכוח ההרס שלהם מועט ביותר. פעם, בלכתי מהאוניברסיטה לחדר מגורי, במרחק מאה מטרים בערך, התפוצץ לידי מטען כזה של חומרי-נפץ. קולו היה חזק במידה כזאת, שחשבת כי איבדתי את כושר שמי-עתי. שוטרים רצו למקום ההתפוצצות — בית-שימוש ציבורי. כל הרעש הזה לא גרם אפילו לחיסול הסרחון שנדף ממקום זה.

אולם אסור לחשוב כי המרד הלבנוני הצטמצם בפיצוץ בתי-שימוש. אחד האסונות הרציניים היה נהחת חומרי-נפץ בחשמלית; כתוצאה מפעולה זאת נהרגו ונפצעו עשרות רבות של אזרחים הפים מפשע. איני מאמין כי הממשלה עשתה זאת. אין גם שום לבנוני שהיה מסוגל לעשות פשע כזה. היה זה מחריד לראות קטעי נשים וילדים מפוזרים על הכביש.

אחרי אסון זה, הופסקו שירותי החשמליות, ואתם נפסקו הקשרים שהיו קיימים עדין בין חלקי-העיר המתמדרים לבין הרובעים הנאמנים. המורדים שלטו באופן מיוחד בשכונת בטסה, המוסלמית ברובה. אך הסטודנטים המשיכו להופיע לשיעורים כר-גיל, אם כי על שערי בניני האוניברסיטה

חיל הנחיתה מול המגינים על-החוף